

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики і перекладу

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО ПОЛЬЩІ

підготовки БАКАЛАВРА
спеціальності 014 Середня освіта
предметної спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)
спеціалізації 014.028 Польська мова та зарубіжна література
освітньо-професійної програми
СЕРЕДНЯ ОСВІТА.
ПОЛЬСЬКА ТА АНГЛІЙСЬКА МОВИ.
ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

Силабус вибіркового освітнього компонента «Лінгвокраїнознавство Польщі»
підготовки Бакалавра, спеціальності 014 Середня освіта, освітньо-професійної
програми Середня освіта. Польська та англійська мови. Зарубіжна література

**Розробник: Тетяна Полежаєва, кандидат філологічних наук, доцент кафедри
полоністики і перекладу**

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Середня освіта. Польська та англійська мови.

Зарубіжна література

доц. Васейко Ю.С.

**Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
полоністики і перекладу**
протокол № 2 від 05.09. 2024 р.

Завідувач кафедри:

проф. Сухарєва С. В.

© Полежаєва Т.В., 2024 р.

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

Найменування показників	Освітній ступінь, ОПП, спеціальність	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобування освіти	<i>Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальність 014 Середня освіта предметна спеціальність 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) спеціалізація 014.028 Польська мова та зарубіжна література Бакалавр</i>	Вибірковий
		Рік навчання – 2
		Семестр – 3
Кількість годин/кредитів 150/5		Лекції – 10 год.
		Практичні – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
		Консультації – 10 год.
ІНДЗ: немає		Форма контролю: залік
		Мова викладання: українська, польська

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Тетяна Вікторівна Полежаєва
Кандидат філологічних наук
Доцент
Доцент кафедри полоністики та перекладу
+380501454858, Polezajeva.Tetiana@vnu.edu.ua
Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

3. ОПИС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента «Лінгвокраїнознавство Польщі» підготовки бакалавра, спеціальності 014 Середня освіта (Польська мова та зарубіжна література), за освітньо-професійною програмою Середня освіта. Польська та англійська мови. Зарубіжна література.

2. Мета і завдання вибіркового освітнього компонента «Лінгвокраїнознавство Польщі» полягає у формуванні у здобувачів освіти лінгвокраїнознавчої, культурологічної, соціальної та історичної компетентності з метою підготовки до подальшої практичної діяльності і подальшого розвитку мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетенції, формуванню мовленнєвих умінь і стратегій в різних видах комунікативної діяльності.

Вибірковий освітній компонент розвиває лінгвістичне, логічне і творче мислення, сприяє можливості розширення комунікативної діяльності, розширює практичний мовленнєвий світогляд особистості, формує науковий тип мислення тощо.

Опанування освітнього компонента «Лінгвокраїнознавство Польщі» сприяє формуванню у здобувачів загальних і професійноорієнтованих комунікативних компетенції (лінгвістичну, соціолінгвістичну і прагматичну) для забезпечення більш ефективного спілкування в

побутовому, соціальному, академічному і професійному середовищі; формує загальні компетенції (декларативні знання, вміння й навички, компетенцію існування та вміння вчитися); сприяє розвитку особистих здібностей до самооцінки та здатності до самостійного навчання, що дозволить здобувачам продовжувати навчання в академічному і професійному середовищі як під час навчання у ВНЗ, так і після його завершення; залучати здобувачів до таких академічних видів діяльності, які активізують і далі розвивають увесь спектр їхніх пізнавальних здібностей; допомагати здобувачам у формуванні загальних компетенцій з метою розвитку їх особистої мотивації (цінностей, ідеалів); зміцнювати впевненість здобувачів як користувачів мови, а також їх позитивне ставлення до вивчення мови; сприяти становленню критичного самоусвідомлення та вміння спілкуватися у міжнародному середовищі; досягати широкого розуміння важливих і різнопланових міжнародних соціокультурних проблем, для того щоб поводитись і діяти належним чином у культурному розмаїтті професійних і академічних ситуацій.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ (РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ)

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК: Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання і проблеми різного рівня складності середньої освіти, зокрема мовно-літературної галузі, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації навчання в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-2: Здатність вчитися й опановувати нові знання, усвідомлювати роль полікультурної освіти.

ЗК-4: Здатність працювати в міжнародному контексті, популяризувати культурні цінності світового значення.

ЗК-5: Знання та розуміння предметної галузі, здатність здійснювати професійну діяльність.

ЗК-6: Здатність виявляти, ставити проблеми та знаходити шляхи їхнього розв'язання.

ЗК-7: Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-8: Здатність працювати автономно і в команді.

Фахові компетентності (ФК):

ФК-1: Здатність здійснювати пошук, зокрема і послуговуючись сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, необхідних відомостей, об'єктивно їх оцінювати, обробляти, вивчаючи філологічні й історико-культурні явища та процеси, засади реалізації мети мовно-літературної освітньої галузі.

ФК-3: Здатність послуговуватись в педагогічній та дослідницькій роботі спеціальною термінологією, категоріями, поняттями, інтелектуальними операціями під час інтерпретації мовно-літературних явищ, історико-культурних реалій, аналізу освітнього процесу.

ФК-4: Здатність оперувати системою лінгвістичних знань, що охоплює відомості про основні мовні явища в теоретичному, практичному, синхронному, діахронному, соціокультурному аспектах.

ФК-5: Здатність використовувати етнічно марковані відомості задля різнобічної перцепції національних концептуальних і мовних картин світу.

ФК-6: Здатність послуговуватись в професійній діяльності знаннями про перебіг, знакові події та видатні постаті світового літературного процесу, зокрема і польського, використовуючи відомості про його історико-культурний контекст; давати оцінку художнього твору; визначати роль системи образів, сюжету, композиції та засобів виразності в їхньому поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора.

ФК-7: Здатність демонструвати на високому рівні сформовані мовну, мовленнєву, комунікативну компетентності з польської / англійської мови в процесі фахового спілкування, перекладу, викладання, дослідницької роботи.

ФК-15: Здатність дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів доброчесності, компетентності, законності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН-1: Осмислюючи соціальну значущість професії педагога, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та суспільній діяльності, особистим прикладом презентує національно-свідому громадянську позицію, популяризує світові та вітчизняні культурні цінності, розуміє важливість полікультурної освіти.

ПРН-3: Виявляє самостійність і відповідальність у розв'язанні проблем у професійній та дослідницькій роботі, здатність працювати автономно й в команді, дотримуватись етичних принципів і засад академічної доброчесності.

ПРН-4: Ефективно працює з інформацією з різних джерел: добирає необхідні відомості, критично аналізує й інтерпретує їх, впорядковує, класифікує й систематизує.

ПРН-6: Володіє відомостями щодо різноманітних історико-культурних й мовно-літературних явищ та процесів, зокрема необхідних для перцепції національних картин світу, оперує базисними філологічними й світоглядними поняттями, розуміє специфіку сучасних гуманітарних знань, презентує їх у результатах своєї професійної діяльності.

ПРН-9: Здійснює порівняльний аналіз філологічних явищ, базуючись на знаннях про мову як особливу знакову систему, літературу як мистецтво художнього слова, вирізняє лінгвокраїнознавчий потенціал вербальних одиниць.

ПРН-11: Вільно послуговується у професійній й дослідницькій сферах польською / англійською мовою в усній та писемній формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), використовує її для реалізації продуктивного міжкультурного діалогу.

ПРН-12: Аналізує, реферує й перекладає тексти різного функціонального призначення й рівня складності, демонструючи на високому рівні сформовані мовну, мовленнєву та комунікативну компетентності з польської / англійської мови.

ПРН-13: Знає тенденції розвитку світової літератури, зокрема і особливості польського літературного процесу в історико-культурному контексті, розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, аналізує художній твір за його ознаками, називає жанрові особливості, використовує літературознавчі відомості для формування соціокультурних компетентностей здобувачів освіти.

5. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.				Форма контролю/ Бали
			Практ.	Сам.	Конс.	
Змістовий модуль 1. Зміст поняття лінгвокраїнознавство						
Тема 1: Лінгвокраїнознавство як філологічна дисципліна	4			4		
Тема 2: Методологічні та методичні основи лінгвокраїнознавства	9	2		6	1	
Тема 3: Функції мови та їх співвідношення з функціями культури.	7		2	5		ДС / ДБ 4
Тема 4: Поняття культури як найважливішого концепту лінгвокраїнознавства.	7			6	1	
Тема 5: Лінгвокраїнознавча теорія слова.	8		2	6		Д / ДБ/Т 4

Тема 6: Значення і поняття у міжмовному аспекті.	9		2	6	1	ДС/ДБ 4
Тема 7: Фонові знання як основний предмет лінгвокраїнознавства.	7			6	1	
Тема 8: Національний компонент в структурі значення слова. Проблема національної своєрідності лексичного значення.	7		2	5		ДС / ДБ 4
Тема 9: Польська лексична система у слов'янському контексті.	9	2		6	1	
Тема 10: Національно-культурна семантика фразеологічних одиниць.	7		2	5		ДС/ПР 4
Контрольна робота						30
Разом за модулем 1	74	4	10	55	5	50
Змістовий модуль 2. Зміст предмету Польське лінгвокраїнознавство						
Тема 11: Основні відомості про Польщу	4			4		
Тема 12: Географія та історія Польщі.	9	2		6	1	
Тема 13: Польська державна символіка.	7		2	5		ДС / ДБ 4
Тема 14: Народні вірування та обряди	7			6	1	
Тема 15: Польські міфи і легенди	8	2	2	6		Д / ДБ/Т 4
Тема 16: Устрій життя у Польщі. Побут польського народу.	9		2	6	1	ДС/ПР 4
Тема 17: Лінгвокраїнознавчий аналіз мови й тексту.	7			6	1	
Тема 18: 9. Етнолінгвістичне світосприйняття (специфіка польської фразеології).	7		2	5		ДС / ДБ 4
Тема 19: Подібності та відмінності традицій України та Польщі	9	2		6	1	
Тема 20: Принципи лінгвокраїнознавчого аналізу художніх текстів/	7		2	5		ДС/ПР 4
Контрольна робота						30
Разом за модулем 2	76	6	10	55	5	50
Всього годин / балів	150	10	20	110	10	100

Форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, ПР – проєкт, ПРЗ – презентація, РЗ – розв'язування завдань, РМГ – робота в малих групах, МКР – модульна контрольна робота, Р – реферат, АЗ – аналітична записка, АЕ – аналітичне есе.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИКОНАННЯ

1. Стилистичні особливості польського фольклору. Написати реферат і зробити доповідь на практичному занятті.
2. В рамках теми «Освіта і наука в Польщі» підготувати презентації до двадцяти сторінок. Використовувати останні данні і відомості про хід дистанційного навчання в Польщі.
3. На вибір самостійно опрацювати матеріал на тему – Відмінності символічних значень в польській та українській мові; Стилистичні особливості польського фольклору; Особливості культурного життя Польщі (література, стародавні звичаї, повір'я, традиції, легенди, свята і їх відбиття у мові, національний характер поляків, образотворче мистецтво, музичне життя). Оформити у вигляді реферату, супроводжувати презентаційним матеріалом.
4. Законспектувати один з підрозділів праці Kita M. Człowiek i jego świat w słowach i tekstach. Wybór tekstów języka polskiego dla cudzoziemców na poziomie zaawansowanym / M. Kita, A. Skudzyk. Katowice, 2006. 437 s.
5. Скласти порівняльну табличку до теми: «Подібності та відмінності традицій України та Польщі».

7. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Увесь освітній процес повинен відбуватися на засадах чесності, справедливості, відповідальності за результати своєї роботи, довіри до усіх учасників дидактичного процесу, об'єктивності оцінювання, толерантності, соціальної та гендерної рівності (деталі за [посиланням](#)).

Здобувач повинен систематично відвідувати практичні заняття з курсу, не запізнюватися, аби не переривати роботу викладача та своїх колег, не симулювати поганий стан здоров'я під час проведення модульних робіт, екзамену і под.

Усі усні завдання належить складати у призначений викладачем час. Письмові завдання, творчі проєкти і под. варто подати на перевірку у визначений викладачем час, оформивши відповідно до вимог, що ставляться до такого виду робіт.

Обов'язково потрібно дотримуватися засад академічної доброчесності: під час виконання завдань не можна привласнювати собі результати інтелектуальної діяльності інших осіб, при оформленні результатів своєї праці потрібно подавати покликання на розвідки, котрими послуговувалися у ході підготовки матеріалів, зазначити ресурси, якими користувалися; не можна підтасовувати факти, ілюстративний матеріал, бібліографічні відомості, не допускається користування шпаргалками під час виконання самостійних, модульних робіт, виконання тестів.

Жодні форми порушення академічної доброчесності (недбайливе цитування, присвоєння чужих ідей чи робіт, плагіат, псевдоавторство, неповажне ставлення до учасників освітнього процесу тощо) недопустимі. У разі таких дій – адекватна реакція відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#).

**Під час вивчення ОК, визнаються результати навчання, отримані в неформальній (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо) та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають ОК як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані [посиланням](#).*

8. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового семестрового контролю є **залік**. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, становить 100. Достатньою для заліку кількістю набраних за всі види запланованих робіт є 60 балів.

9. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Лозовська К., Полежаєва Т. Особливості перекладу обценної лексики польською мовою (на матеріалі роману Дж. Р. Р. мартіна «Гра престолів»). Міжнародна науково-практична конференція «Мова, література і культура: актуальні питання взаємодії», 8-9 жовтня 2021 р, Львів : ГО «Наукова філологічна організація «ЛОГОС», 2021. 92 с. С. 20-23.
2. Полежаєва Т.В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій під час дистанційного вивчення польської мови. Всеукраїнський науково-практичний семінар «Пріоритетні напрямки сучасної лінгводидактики» (до 90-ї річниці з дня народження Лариси Павлівни Рожило). 25-26 березня 2021 року. Луцьк. 2021. С. 110-113.
3. Полежаєва Т.В. Реалії проблем подвійного диплому (польська мова як непрофільна дисципліна). І Міжнародний науково-методичний семінар «Стан і перспективи методики вивчення польської мови у закладах середньої та вищої освіти» та міжнародні курси підвищення кваліфікації. 9-13 листопада. Київ-Луцьк-Варшава, 2020.
4. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.1. / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. К. : ВЦ «Академія», 2007. 608с.
5. Андрущенко І.В., Андрущенко Б.І. Polska. Польща. Країнознавство. К.: Арії, 2018. 384 с.
6. Дворницька Н.І. Лінгвокраїнознавство Польщі: навч.-методичний посібник. К.-П.: Апостроф, 2014.
7. Панчук Т.Ф. Лінгвокраїнознавство Польщі. НАДПУ, 2005.
8. Українська школа в літературі і культурі українсько-польського пограниччя Т.7 Київ,

2005. 598 с.
9. Літературна компаративістика. Вип. I, II, III, IV. К.: ПЦ „Фоліант”, 2005.
 10. Панчук Т.Ф. «Лінгвокраїнознавство Польщі». Видавництво НАДПУ, 2005.
 11. Українсько-польські літературні контексти доби бароко. Зб. наук. праць. Київські полоністичні студії. Т. VI. К., 2004.
 12. Українська школа в літературі і культурі українсько-польського пограниччя Т.7 Київ, 2005. 598 с.
 13. Licińska D. Geografia. Polska, Podręcznik. Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa, 1985.
 14. Tymowski M., Kieniewicz J., Holzer J.. Historia Polski, Editions Spotkania. Warszawa, 1991.
 15. Kita M. Człowiek i jego świat w słowach i tekstach. Wybór tekstów języka polskiego dla cudzoziemców na poziomie zaawansowanym / M. Kita, A. Skudzyk. – Katowice, 2006. – 437 s.
 16. Bartmiński J. Językowe podstawy obrazu świata / J. Bartmiński. Lublin: UMCS, 2016. 318 s.
 17. Dalewska-Greń A. Języki słowiańskie / A. Dalewska-Greń. Warszawa: PWN, 2002. 665 s.
 18. Cudak R. Kultura polska / R. Cudak, J. Tambor. Śląsk, Katowice, 2012 . 273 s.
 19. Bartmiski E. Stereotyp jako przedmiot lingwistyki // Z problemow frazeologii polskiej i slowianskiej. Wroclaw, 1985.
 20. Dubisz S. Język – historia – kultura. Warszawa, 2007.
 21. Klemensiewicz Z. Historia języka polskiego. Warszawa, 1985.
 22. Kopertowska D. Analiza stylistyczno-językowa tekstu. Kielce, 1992.